

De zachte veren van de tijd

Ali Şerik

© 2024 Ali Şerik / Uitgeverij U2pi

Titel: De zachte veren van de tijd

Auteur: Ali Şerik

Omslagontwerp: Jeroen van der Starre

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag, www.uitgeveriju2pi.nl

Druk: Jouwboekdrukkerij.nl

ISBN: 978 94 9336 456 1

NUR: 306

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Met dank aan Hanneke Verbeek
en Jaap Lemereis

je stem een geschenk van de goden
aan je naasten je liefsten
in je bestemming van trouw

aan je vreemden, je anderen
in je ontmoeting met toeval
behoed voor je wil

zo eigen de stem als de ziel
geen twee zijn gelijk
maar, deze twee zijn elkaar

en nee, je hoeft niet in god te geloven
om deel van de schenkende schepping te zijn

Hanneke Verbeek

De verte nabij

Kom, eerbiedwaardige gasten, neem plaats
de voorstelling is volledig uitverkocht.

Sta ons toe u mee te voeren door golven van wind
door verhalen, sporen die verdwijnen in zand en oude tijden.

In deze voorstelling wordt verteld over de onverbiddelijke golven
tussen de hartverscheurende zonsondergang
de bittere zonopkomst.

Daarnaast zullen we stilstaan bij momentopnamen
van bloedstollende gebeurtenissen
uit de afgelopen eeuwen
waarin de verleidbare, beschaamde mens probeert te overleven.

Gebeurtenissen veroorzaakt door wrange ellende
uitgestrooid door de hebzucht, de honger van andere mensen
zorgvuldig voorbereid leed, zwerfvuil van het bloed.

Laten wij deze zijden gordijnen openen zodat het theater van het lot
zich voor een korte tijd kan afspelen.

Wie trekt aan het schotentouw
of zullen wij eerst deze zwijgende gordijnen bewonderen.

Zie hier, het borduurwerk is buitengewoon delicaat
door bevallige handen, fijne vingers
zorgvuldig aangebracht op de kostbaarste Perzische stof.

De kleurenpracht van de garens is zo grandioos dat ze zelfs
de weidebloemen jaloers maken
die zich door de wind laten aanraken.

Laten wij eerst het rechtergordijn bewonderen
met het verblindende hemeldak, de behoefte bekruipt je
om het met je vingertoppen aan te raken.

Als je lang genoeg naar de lichtvoetige wolken kijkt
zie je hoe traag, hoe kostelijk ze bewegen
in het landschap van onze verlangens
krijgen ze elke keer een andere gestalte.

Wat te zeggen over de onuitputtelijke, onmisbare zon.

Voel hoe gul hij je gezicht verwarmt in de zaal van dit theater.

Laat je ogen stijgen naar de vrijwel ontoegankelijke bergen
hun toppen onder de sneeuw.
Zie de rauwe boomgrens, de scherpe stramme spitsen
de bergbokken, een panter die in een spleet
van een bergwand geduldig wacht
onwaarneembaar in zijn ongetemde habitat.
Boven aan de rechterzijde een goudkleurige adelaar
zijn ogen gericht op ons, feilloos.
Kijk naar de minuscule rode, blauwe bloemen
op de bergketen, als je blik aandachtig is
zie je de tinten van hun harten oplichten: wit, geel, violet.

Hoe vaak niet zijn wij verwaaide reizigers
met afgestempelde herinneringen, als wij in bed liggen
op de bank de glimlach van een herinnering pellen
of in de levendige keuken
bedolven onder aroma's naar buiten kijken.
De levensloop is een trommel met boterkoek, met eierkoek
met kandijkoek, met taaitaikoekjes, met gevuld speculaas.
Zo te zien vliegen kraaien en duiven samen, boven verdorde takken.

Kijk hier, twee lenige jonge mensen in het hoge gras, poedelnaakt
fijnbesnaarde lichamen in elkaar versmolten, eindeloze magie
die als bezeten de kostbaarste harstocht uitdagen.
Laat de ramen in je hart zich openen.
Konden wij het weelderige gras aan de kant duwen
om te zien wie ze werkelijk zijn
welke formidabele namen ze bezitten
hoe zuiver hun haastige liefdesvlam is.

Daaronder de oplevende druivengarde
vol sap hangen de rode trossen.
Onderaan het gordijn tientallen vertroostende gezichten
smetteloos blinkend grind langs het looppad
feestelijke ogen van blijdschap.
Het vrijmoedige lied is een goede kok voor de levensvreugde.
Laten wij naar het linkergordijn gaan, rustgevend, opgewekt.

Is de meevoelende nacht niet aanlokkelijk
zacht als de vacht van een lam
misschien is hij bloeiender dan de dag zelf.
De smaakverwarrende gretige nacht met zijn onmetelijke ruimte
ontelbare sterren
met zijn verre, benevelende planeten
met zijn weke stilte, met zijn onvergetelijke verschijning.
Kijk links, hoe het verblindende melkwegstelsel daar staat
propvol kleurenfeest, flitsende snelheid
absorptienevels, gaswolken, dit aanzicht
begoochelt toch iedereen.
Wanneer het hemelgewelf vrij is van los geankerde wolken
wie voelt zich niet nietig, niet onnoembaar tijdelijk
zo dicht bij het duurzame niets
smetteloos, vredig.
Dan rijst de bittere vraag
hoeveel onbeduidende seconden
heeft de mens bestaansrecht
hoeveel schamele maanden
zal de aarde oud worden in het universum
toch is men gelukkig, blijmoedig.
Ook al reist de beschaafde mens met opgericht hoofd in de verre toekomst
van de ene naar de andere planeet
hier en daar shoppend, blindelings zonder schaamte
grondstoffen schrapend.
Laten wij verder kijken naar de rechterzijde van het linkergordijn
hoe vredig en onbeweeglijk de steppen daar liggen
strak als een biljartlaken
onder de zachtglanzende volle maan.
Zo betoverend is de schaduw in de onvergrendelde nacht
zachte watergangen, hoge grasbermen.
Zie daar de hazenlipvleermuizen, ze zijn op jacht naar vis
hun vlieghuid gespreid in de nacht.
Ze zouden zo ons gesprek kunnen horen
hun oren zijn gericht naar het publiek.
De atlasvlinders getekend in bruin met lichtere en donkerder accenten
hun verfijnde vleugels met hun geveerde antennes.

Het gehuil van voorttrekkende wolven dringt de zaal binnen
naar wie roepen ze
zo eenzaam
zo onbeschut
zo teruggetrokken
zo onvolledig.

Zie hier, een onvoorstelbaar witte abeel met een kerkuil
onder te zware takken, tussen de zachte grassprietjes
een onnozele hazelmuis.

Midden op het doek een granaatappel
al zijn bloesems neuriën tegelijk
luister mee:

Ik ben een granaatappelbloesem
hoog in de boom aan zijn tak.
Ik proef de wind die nog slaapt, onder de ochtendmist
ruikt de wind aan de zon.

Drink de stilte van de nacht met maan en ster.

Mijn bolster wacht op de zomer
waarin de tuinier op zijn klarinet
een weemoedig lied speelt.

Dan verzamel ik de tonen van verdriet, hoop
van wandelaars die naar de melodie luisteren
in hun diepe zwijgen rijpt mijn vlees.

Als de herfst komt zal ik mij openvouwen
in honderd en één kleine verhalen.

Zie hoeveel fleurige kleuren er zijn.

In de verte een kampvuur, gitaarmuziek, opgewekte naastenliefde.

Iemand zingt een lied, iemand luistert, nog iemand luistert
nog iemand en nog iemand
in de verte een carillon, een triangel
artisjokken in bloei.

Laten wij de gordijnen openen, de voorstelling mag beginnen.

Kan het licht uit.

sterk als de kracht van een hyacintenveld dat in bloei staat.

Elk jaar kijkt ze, voordat ze weggaat, drie dagen naar de ruwe serene heuvel
waar het bos plechtig begint, de zee terug wordt geduwd.

Vijf jaar geleden zat ze onder die takken te wachten
bij een boom die niet het bos is

het bos geen boom.

Vergeefs wachten op een hoopgevend bericht.

Radeloosheid genaaid tot leren schubben om het karkas

er is niemand meer die de zachte deken van het vlees

het tere vel van lotsverbondenheid kan aanraken.

Waarom is haar dochter in deze woedende golven achtergebleven.

In de verte huilende zwerfhonden, 18.26 uur

Op de heuvel aan de rand van het bos
zitten twee verroeste, doorploegde mannen.
Oude ondoorgroendelijke mannen beleven vredig hun late dagen
kijken over hun knieën naar de horizon
waar wolken als ontheemden voorbijtrekken.
De vragen van oude raadselachtige mannen zijn fuiken
die in het water worden gegooid.
Door weemoed hebben hun ogen hun helderheid verloren
of ze alles al hebben doorleefd.
Oude onbegrepen mannen zijn gehard, hun handen drukken steeds
op de kaften van hun geheimen.
Ze kijken alsof ze een overvloed aan antwoorden hebben.
Hun waarheid is een lied dat niemand meer zingt.
De liefde die ze in zich dragen is een watermolen
die wacht op het stromen van de uitgedroogde rivier.
In een donkere la hebben ze het verleden opgeborgen
dat diepbedroefde mannen achtervolgt
waar ze elke avond hun koude glimlach op leggen.
Ze ruiken niet meer naar hun jeugd, in hun rimpels
geuren van vergane verlangens.
Oude gekwetste mannen zijn verlaten dorpspleinen in leeggelopen dorpen
die iedereen kent, waar niemand graag komt.
Oude radeloze mannen hebben beproevingen doorstaan
ze hebben gebloed, ze hebben gevreesd.
Ze hebben met zwetende handen gezwegen, uitbundig gelachen,
triumfen gevierd.
Oude ontoestbare mannen met gebroken riemen, met gescheurde vlaggen.
In hun woede verbitterde overstromingen
waarin zij als eerste zijn verdronken.
In hun hele leven hebben ze zo veel spijt verbruikt.

Op de heuvel aan de rand van het bos
zitten twee doorgewinterde mannen
ze kijken naar de goedaardige vrouw.
Ze kennen haar tragisch verhaal, een strijkstok
die onophoudelijk dezelfde melodie herkauwt.

Een dochter die in de wrede, verstomde stroming verdween.
In de verte huilende zwerfhonden.

Twee versleten uitgehouwen mannen
twee zwervers, twee gammele ploegen
die in de aarde steken
vastgeraakt onder de wortel van een ceder.

Ze begrijpen niet waarom ze getuigen zijn
na de dood van hun wonderbare gemalinnen.

Deze onbeantwoorde hunkering
een vuilnishoop die over hen heen is gestort.

Twee afgestompte mannen op leeftijd, twee verdorde haagbeuken
die al lang omgewaaid moesten zijn.

Ze hebben geen ijzer meer in het vuur.
Ze zijn verzwakt, hun silhouet heeft vage contouren.
Ze kijken naar het begin van de avond
alsof ze bereid zijn alles te veronachtzamen.

Ze gaan niet meer naar de branding om deze oprechte moeder te troosten
er is hartzeer dat je naakt dient te laten
opdat het vanzelf wegspoelt, oplost, versteent, versnippert.

Men moet hooien als de zon schijnt.
In de verte huilende zwerfhonden.

De aalmoesrijke ellende, 19.27 uur

De eerbiedwaardige vrouw staat daar nog steeds
morgenochtend zal ze terugkomen, om weer naar de golven
naar de horizon te kijken.

Nu is haar blik niet meer ingegraven in de einder.
De bries is niet bitter, niet aan het verweren
de schemering is in opmars.

In het vergezicht verschijnt een groep
doorreizigers in het korte vergeetachtige heden.

De twee krachteloze mannen houden hun kaken op elkaar
van een afstand bekijken ze het gegeselde lot van deze lieden.
Zijzelf zijn klaar met al die weelde
vertellen elkaar de bijnamen van vriendinnen, vrienden
die uit hun rijk zijn gevallen.

Ze hebben royale jaarringen
zijn ver voor de tweede grote oorlog geboren.

Ze hebben rijkelijk gezien wat gezien moest worden
en niet gezien mocht worden
nu is alles het overslaan waard.

Hebben in overvloed verteld over de aalmoesrijke ellende
al dat gepraat, al dat geluister heeft niets veranderd
zoals evenmin het fluisteren in dit korte bestaan.

Zo graag hadden deze oude mannen
aan de vrouw bij de branding dit willen zeggen:

Mooi dat alle dochters moeders iets leren
trampolinespringen met hun moeders.

Moeders dochters hogere wiskunde bijbrengen
dochters leren hoe ze verdriet kunnen verwerken.

Moeders hun dochters leren fouten van moeders te vermijden.

Dochters hun moeders leren hoe ze een taart moeten maken
uit een ver vakantieland.

Moeders door hun ogen de wereld
aan hun dochters laten zien, weten dat in het leven
van hun dochters de aarde veel sneller draait.

Moeder en dochters warenhuizen in duiken, alsof ze op de bodem
van de zee een schat hebben ontdekt.
Dat dochters hun moeder troosten, dochters zijn dichters van hun moeders.
Dochters hun wenkbrauwen fronsen tegen iedereen
die hun moeder met boosheid aankijkt.
Moeders en dochters, ze zijn zo verschillend van elkaar
zo dicht bij elkaar
zo ver van elkaar
zo gesloten hun werelden
zo open hun gevoelens.
Soms zijn moeders wolken
waar dochters uit regenen.
Soms zijn de dochters de wolken
de moeders de zee.

Zo graag hadden deze oude mannen dit willen vertellen
maar wat vertel je als een dochter in de golven is verdwenen.

De uitgeputte moeder die rouwt aan de rand van het vasteland
heeft amper verbindingswegen
haar dochter een windsel rond haar hart.
Ze loopt in de richting van het pad waar ze vandaan kwam
morgenochtend zal ze haar verdriet van nog dieper oppakken.
Bij de eerste dennenboom
passeert ze de groep mannen, vrouwen, gezinnen
zelfs de kinderoogen zijn zwaarmoedig.

De petities van de diepte, 21.33 uur

Oude vergrijsde weduwnaars, een van hen verstoort de stilte:

“Vanavond gaat er weer een krakkemikkige boot
de overtocht wagen.”

Dan zwijgt hij.

Deze avond vol verwachting zal een mensensmokkelaar aan het werk gaan.
Mensensmokkelaars kennen dit oord.

Ze zijn de tuinders van de spartelende zee.

Ze kennen de petities van de diepte

waarden de heilwens van dolfijnen.

Weten hoe grimmig de stroming kan zijn

in welke richting de blauwbaars zwemt.

Tegen middennacht zal de rustende bries op oorlogspad gaan
een zot die zwalkt naar deze kant van het vasteland.

In de verte huilende zwerfhonden.

Het schemerdonker wrijft in zijn droge handen, de warmte verbleekt.

De oude uitgepeperde mannen gaan naar hun openhartige huizen
waar eenzaamheid in zijn borstpantser wacht.

Een zuchtje duwt de onuitputtelijke zwaarlijvige golven
naar de rustige branding.

Op het vasteland tikt de minutenwijzer zachtjes vooruit
begraaft zich in de pels van de avond
zonder zijn lome snelheid te verliezen.

Een jachtige wind zal over enkele uren voorzichtig zijn kop opsteken
zich klaar maken met tressen, als de marechaussee
met zwaar geschut

over het onschuldige zeewater marcheren

de beteugelde zee doormidden scheuren als een lap

om dan in de richting van deze kust te galopperen.

Naar de kust waar nu een kind

naar de krekels in de bomen luistert.

De afwachtende zee, 21.51 uur

Wat kinderen erven tijdens het vluchten, een vervallen speelplein
een nauwelijks bruikbaar afscheid
een ochtend die vroeg begint, laat schemerdonker.

Vrienden van wie de namen blijven kleven
onafgemaakte spelletjes, toch bereikt elke dag
sneller zijn laatste minuut.

Een schaduw vol poppen, koffers met versleten verwachtingen.
Fotoalbums van ouderen, losse foto's waarvan ze dachten
hadden wij die ook ingeplakt.

Een labyrint van vragen met ontbrekende antwoorden.
Weken van twijfels, aan de oever van het bewustzijn
aan de voet van welwillendheid
het goed, het kwaad.

Ze moeten hun eigen antwoorden zoeken
op overvloedige zorgen en heimwee.
De aarde draait met de kinderen perfect om haar as.

Ze zullen oplossingen vinden, antwoorden
op de fouten van hun ouders tot ook zij fouten begaan.

Hoe oneindig is de heldere hemel voor een kind van vijf
dat amper begrijpt wat grenzen betekenen.

Langs het been van een volwassene
kijkt een liefelijk meisje naar de branding
naar het altijddurende strand, naar de eeuwige bewegingen.
Op de blauwe schoenen van dit vriendelijke meisje
kleine afbeeldingen van witte engelen.

Vier schitterende kinderen slapen op het strand
op het matras van verwachtingen
onder een deken van ouderlijke zorgen
in de armen van vertwijfelde moeders, beklemde vaders.
Andere kinderen wachten, weten niet
wat de komende uren wanstaltig zullen serveren.
Dit bekoorlijke meisje dat langs het been van haar vader kijkt

is jong, nu al gebrandmerkt, stempels
van haastige onbekwame kommer.
Ze kijkt naar de afwachtede, de ontmoedigende zee.
Naar de gigantische zee
de hebberrige zee
de overrulende zee.

Uit het gouden niets
zoals de lokroep van de liefde uit het niets ontkiemt
zingt een gracieuze levensgezellin een lied
iemand pakt zijn openhartige darboeka¹.

Onherroepelijk trilt het ritme in de lucht
onbekommerd, onmeetbaar herleeft vreugde.
Onbreekbaarheid zadelt haar wit glanzende paarden
alle zorgen worden op een hoop geveegd, aan de kant geschoven.
De vingers raken op een wonderbaarlijke manier
de nerven van de vaastrommel.
Een feeststemming steekt haar twinkelende kaarsen aan
opgetogenheid trekt een geluukskleed aan
de onberekenbare blijdschap is een grote overkoepelende parasol.
De darboeka verjaagt de hoogmoedige stilte
als het eerste zonlicht de ijsharen.
Een met vreugde overgoten levensgezellin zingt een lied.

Ik zal alle stormen trotseren.
De naam van mijn geliefde zal gloeien in het maanlicht.
In mijn ziel is deze zinderende liefde geschreven.
Op mijn hoofddoek de kleuren van mijn jeugd.
Ik zing het lied van de vreugde.

De liefde waar hij naar op zoek is zal ik doen ontkiemen.
Met lotusbloemen voorbereiden, dat is mijn deugd.
Op de drempel van zijn verlangen neerleggen.
Op mijn hoofddoek de kleuren van mijn jeugd.
Ik zing het lied van de vreugde.

Door koude bergen, warme dalen zal ik voorttrekken.
Wij zullen dansen zodat de liefde zich in haar schoonheid verheugt.

Wat er ook gebeuren mag, ik zal hem omarmen.
Op mijn hoofddoek de kleuren van mijn jeugd.
Ik zing het lied van de vreugde.

Een dromerig kind tekent een kasteel met palmbomen in het donker
een verwonderd kind zoekt witte schelpen onder het sterrenlicht
een dankbaar kind speelt een spel op de telefoon
een schuchter kind reikt met zijn kleine voeten
naar de zee.

¹ Een darboeka is een vaastrommel die vooral wordt bespeeld op de Balkan, in het Midden-Oosten, Turkije en in Noord-Afrika.